

tipologici, evoluției și răspândirii brăzdalelor române în Dacia (depozitul de fiare de plug de la Ghidici Dolj), în „Oltenia. Studii și comunicări”, 4, 1982, f. 47—85; C. M. Tătulea — *Cercetări în așezarea hallstattiană timpurie de la Portăvești, jud. Dolj*, în „Thracodacica”, 3, 1982, p. 121—133; C. M. Tătulea — *Agricultura la Sucidava—Celei în secolele III î.e.n. — VI e.n.*, în „Al VIII-lea simpozion național de istorie și retrologie agrară a României”, Craiova, 1984; C. M. Tătulea — *Așezarea geto-dacică fortificată de la Bîzdîna, jud. Dolj. Considerații preliminare*, în „Thracodacica”, 5, 1984, 1—2, f. 92—110; C. M. Tătulea — *Preocupări în domeniul metalurgiei bronzului și fierului în așezarea geto-dacică de la Bîzdîna, jud. Dolj*, în „Oltenia. Studii și comunicări” 7—8, 1988—1989, f. 15—28; C. M. Tătulea — *Contribuții la cunoașterea agriculturii geto-dace. Unele agricole din secolele IV î.e.n. — I e.n. descoperite în Oltenia* (rezumat), în „Symposia Thracologica”, 7, Tulcea, 1989, f. 294—295.

În iunie 1990, a fost numit director al Complexului muzeal județean Dolj. Din acest moment s-a angajat tot mai mult, cu voința și tenacitatea care-l caracterizau, în a ridica prestigiul muzeelor craiovene și cunoașterea tot mai largă a acestora în țară și peste hotare, a luptat pentru rezenirea Muzeului Olteniei la vechea sa titulatură, a încercat să restabilească vechi contacte culturale cu diverse instituții muzeale din străinătate — Belgia, S.U.A., Republica Moldova, întreagă această activitate desfășurându-se în mod deosebit pe genericul aniversării, în 1990, a 75 de ani de la înființarea „Muzeului Olteniei”.

Începând cu 1 octombrie 1990, își începuse și activitatea didactică universitară în cadrul Facultății de istorie a Universității din Craiova, și tot la această dată a fost numit președintele Comisiei monumentelor istorice, filiala pentru Oltenia.

În scurtul său directorat, când abia începuseră să capete contur și și-ar fi găsit împlinirea atâtea vise mărețe, Corneliu Mărgărit Tătulea s-a înscris pentru noi ca o traiectorie de lumină, rămânind o prezență vie și pilduitoare, stejar al muzeografiei craiovene și românești, iar noi nu-i putem aduce decât un omagiu de gând și de suflet pe această cale.

ZAHARIA GĂRĂU

S-a născut în Boteni Mușcelului unde a absolvit școala primară. Apoi, copil de trupă, a însoțit armata română în retragerea forțată din timpul primului război mondial. Urmează liceul la Roman, Cluj și Brașov, unde își ia bacalaureatul la cunoscutul Liceu „Andrei Șaguna”.

Copilul de vechi moșneni, crescut în disciplina ostirii române, va deveni un perseverent și foarte disciplinat cercetător al culturii populare, fiind considerat, pe drept cuvânt, cel mai demn urmaș al lui Romulus Vuia. Ca student al Facultății de istorie și geografie din cadrul Universității din Cluj s-a remarcat printr-o susținută activitate atât la cursuri cât și în cadrul seminarului de etnografie condus de profesorul Romulus Vuia, motiv pentru care, organizatorilor și directorul Muzeului Etnografic din Cluj, l-a angajat ca preparator încă de pe când Ion Chelea era student.

Teza de doctorat cu tema *Tovărășii de feciori și fete în viața poporului român* și-a susținut-o în fața unei comisii compusă din mari specialiști: Nicolae Drăganu, Lucian Blaga, Romulus Vuia și George Gînglea. Urmează apoi cursuri de specializare la Viena în cadrul Muzeului de Istorie Naturală — Secția de antropologie, condusă de Viktor Lebzter și audiază cursurile lui Arthur Haberlandt (1934).

Ca cel mai apropiat și mai competent colaborator al lui Romulus Vuia are contribuții notabile în organizarea Muzeului în aer liber din Parcul Hoia, Cluj, în îmbogățirea fondurilor muzeale și reorganizarea expoziției pavilionare a Muzeului Etnografic al Transilvaniei.

La solicitarea „Astreii”, sub conducerea lui Romulus Vuia și în colaborare cu Lucia Teriber-Netoliczka, reorganizează Expoziția Muzeului „Astra” din Sibiu, colaborează la îmbogățirea

ETNOMUZEOLOGUL ION CHELCEA

N-e-a părăsit unul dintre cei mai activi truditatori pe ogorul culturii populare românești — dr. ION CHELCEA (5.II.1902 — 9.IX — 1991).

fondurilor acestui muzeu și la realizarea unei expoziții temporare.

A fost propus de către „Astra”, la recomandarea lui Romulus Vuia, să organizeze Muzeul Etnografic al Moldovei. După încheierea colecțiilor muzeului și redactarea tematicii, Ion Chelcea a trecut la organizarea expoziției de bază a muzeului. În paralel, proiectează un muzeu al satului moldovenesc în aer liber, care urma să înlocuiască tot la Iași. În această susținută muncă, Ion Chelcea are grijă să furnizeze și primele cadre de etnomuzeologi din orașul de pe malurile râului Bahlui. Din păcate, atunci când urma să fie culese roadele acestei munci pline de abnegație, când expoziția de bază urma să fie inaugurată, Ion Chelcea a fost brutal înlăturat de la conducerea Muzeului Etnografic al Moldovei printr-o pensionare timpurie.

Cercetătorul și muzeologul nu s-a complăcut în situația de pensionar. La București reușește să fie angajat la Muzeul Satului. Aici Ion Chelcea își intensifică activitatea. Pe lângă cele patru unități aduse în această instituție, singur sau în colaborare, răspunde tot mai numeroaselor solicitări din provincie. Sprijină organizarea Muzeului Tehnicii Populare din Dumbrava Sibiului aducând corective rețelei de unități sau planului de amplasare a obiectivelor, sesizând construcțiile și instalațiile de mare interes aflate în teritoriu, însoțind pe specialiștii sibiieni în campaniile de depistări, cercetări și achiziții. În cadrul fostului Institut de Relații Culturale cu Străinătatea participă la numeroase campanii de achiziții pentru sectoarele de etnografie românească de la marile muzee ale lumii cărora statul nostru le-a îmbogățit sau completat colecțiile prin donații.

În cadrul campaniilor de teren, Ion Chelcea s-a remarcat, printre altele, ca „ochiul cel mai bun” în depistarea de obiecte pentru expoziția pavilionară a Muzeului Pomiculturii și Viticulturii din Golești. De asemenea, a contribuit cu sfaturi și semnalări de obiecte la organizarea mai multor muzee: Durău, Tirgu Neamț, Tîrговиște, Pucioasa, Curtișoara și Bujoreni.

Desigur, contribuția lui Ion Chelcea la dezvoltarea etnomuzeologiei naționale este mult mai mare și se impune a fi aprofundată, după cum se impune cercetarea activității sale în formarea de specialiști și publicistică. Pentru meritele pe care le-a avut în realizarea Muzeului Etnografic al Moldovei din Iași, propunem ca o sală a acestuia să poarte numele fondatorului său — Ion Chelcea.

Listă selectivă de studii, articole și comunicări semnate de Ion Chelcea și publicate între anii 1930—1990

Grecii în colindele noastre (1950); *Literatura monografică a satelor noastre și problemele în legătură cu studiul satului românesc* (1932); *Schiță monografică asupra Lușerdiului — Someș* (1932); *Tipuri de crani românești din Ardeal. Cercetări antropologice* (1935); *Obiecturi, credințe, colinde din satul Meda, județul Hunedoara* (1935); *Literatura populară română contra dominației maghiare în Ardeal* (1935); *Muzeul etnografic al Ardealului —*

Cluj (1937); *Boteni Muscelului* (1937); *Obiceiuri de pește an în două sate din Banat: Păteș și Borlovenii Vechi — Caraș* (1939); *Ncam și țară. Pagini de etnografie și folclor* (1940); *Din Gorj. Note și observații cu caracter etnografic* (1943); *Les „rudarii” de Muscel* (1943); *Etnografie. Obiect, concepție, metodă* (1943); *Lecție de deschidere a cursului de „Introducere în etnografie”, ținut la Universitatea din Iași în ziua de 29 martie 1943; Rudarii. Contribuție la o „Enigmă” etnografică* (1944); *Țiganii din România* (1944); *Obiceiuri în legătură cu viața omului din Păteș și Borlovenii Vechi — Caraș* (1958); *Despre „urzea” ca instituție de prelucrat cînepa* (1964); *Cercetări în bazinul Zlatnei și Valca Ampoiului — Mocanii* (1965); *Prelucrarea pietrei de Abești — Muscel în scopuri practice și artistice* (1966); *Păstoritul în nord-estul regiunii Iași* (1966); *Muzecografia etnografică în Moldova. Preocupări și realizări* (1966); *Din istoria noastră agrară. Cultura meului* (1966); *Considerații preliminare cu privire la Năruja — Franca* (1967); *Lătureni. Contribuție la istoria societății tradiționale a românilor* (1967); *Rudarii de pe Valca Dunării* (1969); *Patru documente inedite din secolele al XVI—XVII-lea privind satul Boteni — Muscel* (1970) (în colaborare); *Asupra surlei ca adăpost omezensc elementar. La noi și la alte popoare* (1970); *Cuprindere la cultul finlinilor, izvoarelor și vîpilor în țara noastră* (1971); *Instalații țărănești în Muzeul Satului* (1971) (în colaborare); *Albinăritul în Moldova* (1971); *Un mănunchi de documente cu privire la satul Mastacani, județul Neamț* (1972) (în colaborare); *Cramba. Structură și funcție. Contribuție la cunoașterea istoriei noastre agrare* (1972); *Zona Bicaș* (1973); *Preliminarii la o cercetare sociologică. Comuna Boteni. Documentar toponimic* (1973) (în colaborare); *Franca și arti sa populară* (1973); *Meșesugul rotăritului în unele sate de pe Valca Dunării (Între cursul inferior al Oltului și Mostiștea)* (1969—1973); *În legătură cu unele criterii de determinare și interpretare a obiectelor etnografice de muzeu* (1971—1973); *Geneza unui sat de munte: Sălcule de sub Piatra Craiului* (1974); *Franca ca „țară” între celelalte. Individualitatea sa etnografică* (1978); *Cum a fost înființat și organizat Muzeul Etnografic al Moldovei* (1978); *Focul lui Sămădru. Cu specială privire la zona Muscel și Dîmbovița* (1978—1979); *Noi documente inedite privind satul Boteni — Argeș* (1980); *Cu privire la hrana de bază a poporului român* (1983); *Etnologia, principalele conexi și lipsa rigurozității științifice* (1984) (în colaborare); *Credințe și rituri legate de foc, apă și pămînt în cultura veche românească* (1984); *„Namenism” la români?* (1986); *Reflexe mitologice cu substrat social-prăistoric în cultura populară românească* (1987); *Cultul asității de factură animalieră la români* (1988); *Elemente străvechi în cultura populară românească* (1988); *Forme tradiționale de cooperare în viața poporului român; Iovărăsiile tinerilor* (1990); *Interpretarea psihologică a legendelor-mit despre Negru Vodă* (1990).

Peste 20 de lucrări ale dr. Ion Chelcea sînt în curs de apariție, în diverse anuare și publicații științifice, sau se găsesc în manuscris.

ION DRĂGOESCU